

РЕШЕНИЕ

№ 13796

гр. София, 10.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 150 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ЛЮБОМИР ИЛ. ИГНАТОВ

при участието на секретаря ХРИСТИЯНА Р. РАЧЕВА
като разгледа докладваното от ЛЮБОМИР ИЛ. ИГНАТОВ Гражданско дело
№ 20221110106640 по описа за 2022 година

Производството е по чл. 124 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК).

Образувано е по искова молба на Й. Й. К. с ЕГН *****, адрес ... (ищца)
чрез процесуалния представител адвокат Н. К..

Ищцата твърди, че спрямо нея е било проведено заповедно производство, което приключило с влизането в сила на заповед за изпълнение от 16. 04. 2020 г. След това бил издаден изпълнителен лист и било образувано изпълнително дело. За период от пет години от влизането в сила на заповедта за изпълнение обаче не били извършвани действия от страна на вискателя, поради което изпълнителното производство следвало да бъде прекратено на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК, а вземанията по изпълнителния лист се погасили по давност. Пзовава се на съдебна практика, според която всякакви действия, които са били предприети след „изтичането на двугодишното бездействие и спирането на изпълнителното производство са незаконосъобразни и не могат да спрат изтичането на давността“. Освен това запорни съобщения, които не са довели до реален запор, както и насрочването на опис и оценка на движими вещи при данни, че същите не са били осъществени на определените дати, само по себе си не прекъсва давността. Заявява, че в настоящия случай не са били извършвани изпълнителни действия за период по-дълъг от пет години, считано от последното изпълнително действие по делото. Прави извод, че вземанията са се погасили по давност. Иска от съда да признае за установено, че ищцата не дължи на ответника сумата в общ размер 974 лева и 78 стотинки, представляваща сбор от главницата в размер на 638 лева и 60 стотинки, договорната лихва в размер на 277 лева и 46 стотинки и неустойката за забава в размер на 58 лева и 72 стотинки, за които е бил издаден изпълнителен лист от 08. 02. 2011 г. от 79-и състав на Софийския районен съд по гр. дело № 43903 по описа му за 2010 г. Претендира разноски.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на исковата молба от

ответника „... с ЕИК ..., седалище и адрес на управление град ..., чрез процесуалния представител юрисконсулт Павлина Бакалова. Оспорва исковата молба като нередовна и предявеният с нея иск като недопустим поради липса на приложен документ за внесена държавна такса, както и поради противоречие между посочените фактически обстоятелства. Ако съдът приеме исковата молба за редовна и предявения с нея иск за допустим, то оспорва последния като неоснователен. Излага доводи, че ищцата сключила договор за кредит с третото лице „...“ ЕАД. Третото лице променило фирмата си на „...“ ЕАД, след което през 2015 г. цедирало вземанията си по договора за кредит срещу ищцата на ответника. Признава, че през 2011 г. за оспорените парични притезания е бил издаден изпълнителен лист, въз основа на който е било образувано изпълнително дело. Излага доводи, че намира приложение петгодишната погасителна давност. Изтъква, че предприемането на действия по принудително изпълнение прекъсва тази давност. Намира, че самото принудително изпълнение има „своя давност, която е двугодишна“. Признава, че в разглеждания случай е настъпила „междинна перемпция“. От друга страна, позовава се на съдебна практика, според която когато по изпълнителното дело е направено искане за нов способ след настъпването на перемпцията, съдебният изпълнител не може да откаже прилагането му. В конкретния случай по изпълнителното дело са били предприемани изпълнителни действия, последното от които заповед за изземване на банкови сметки от 18. 05. 2018 г. С електронно изявление от 15. 02. 2023 г. представя хронологичен списък на предприетите в изпълнителното производство процесуални действия.

След като съобрази твърденията на страните и събраните доказателства, Софийският районен съд направи следните фактически и правни изводи.

Съдът е сезиран с отрицателен установителен иск с правно основание чл. 439 ГПК. Исковата молба е редовна, а предявеният с нея иск е процесуално допустим. Твърдяната от ответника нередовност не е налице, защото първостепенният съд е освободил ищцата от задължението за внасяне на държавна такса с определение по чл. 83, ал. 2 ГПК (обективизирано ръкописно на л. 14 от делото). При това положение не се изисква към исковата молба да е приложен документ за внесена държавна такса.

В тежест на ищцата е да докаже наличието на правен интерес да предяви отрицателния установителен иск, както и момента, от който е започнала да тече погасителната давност. В тежест на ответника е да докаже наличието на основания за спиране или/и прекъсване на течението на погасителната давност.

Ищцата е извела правния си интерес от така предявения отрицателен установителен иск от твърденията, че е получила заповедно съобщение. С исковата молба е представено съответно заповедно съобщение от 18. 05. 2019 г., с което били заповирани вземания на ищцата по банкови сметки при „...“ АД. При това положение изпълнителното производство за вземания, които според ищцата са погасени по давност, засяга неблагоприятно правната ѝ сфера, поради което се доказва наличието на правен интерес тя да предяви отрицателния установителен иск по чл. 439 ГПК.

Страните не спорят, а и от събраните по делото доказателствени материали се установява, че ищцата е била осъдена с влязла в сила заповед за изпълнение да заплати парични задължения в полза на третото лице „...“ ЕАД. Страните не спорят освен това, че при влизане в сила на заповедта за изпълнение приложимата погасителна давност е петгодишната. Това разбиране се застъпва от настоящия съдебен състав и актуалната съдебна практика, според която влязлата в сила заповед за изпълнение по правните си последици следва да бъде приравнена на влязло в сила съдебно решение по смисъла на чл. 117, ал. 2 ЗЗД (решение № 3 от 04. 02. 2022 г. по гр. дело № 1722/2021 г., IV г. о. на

ВКС). За да бъде установен точният начален момент на течението на погасителната давност следва да се установи датата на влизане в сила на заповедта за изпълнение. Във връзка с това още с доклада по делото първостепенният съд изпълни процесуалните си задължения и служебно указа на ищцата, че не сочи доказателства за началния момент на течението на погасителната давност (влизането в сила на заповедта за изпълнение). При това положение тя с писмено изявление въведе конкретни твърдения, че заповедта за изпълнение е влязла в сила на 23. 04. 2010 г., при което формулира и доказателствено искане (л. 33). В съответствие с така формулираното от ищцата доказателствено искане съдът изиска за послужване ч. гр. дело № 2781 по описа на Софийския районен съд, 69-и състав, за 2010 г. При внимателна анализа на събраните по делото доказателства поотделно и в съвкупност обаче съдът констатира, че това заповедно дело няма връзка с предмета на доказване по настоящото исково производство. Съображенията за това са следните.

Предмет на настоящото исково производство е иск за установяване на погасяване на правото да се търси принудително изпълнение на паричните притезания по изпълнителен лист, който е бил издаден по **ч. гр. дело № 43903** по описа на Софийския районен съд, **79-и състав**, за 2010 г., а не по **ч. гр. дело № 2781** по описа на Софийския районен съд, **69-и състав**, за същата година. Двете заповедни производства са били водени между същите страни, но са били за различни неща. Видно от приложения по делото изпълнителен лист, който е относим към предмета на делото, заповедното производство по ч. гр. дело № 43903 е било водено за следните парични задължения на ищцата, свързани с договор за потребителски кредит № *****/ 07. 04. 2008 г.:

- 638 лева и 60 стотинки главница;
- 277 лева и 46 стотинки договорна лихва за периода 01. 04. 2008 г. – 22. 07. 2010 г.;
- и неустойка за забава в размер на 58 лева и 72 стотинки за периода 01. 04. 2008 г. – 22. 07. 2010 г.

От друга страна, предмет на ч. гр. дело № 2781 са били следните парични задължения на ищцата, свързани с договор за потребителски кредит № *****/ 07. 04. 2008 г.:

- 449 лева и 8 стотинки главница;
- 60 лева и 20 стотинки мораторна лихва за периода 15. 05. 2008 г. – 20. 01. 2010 г.

Така твърдението на ищцата, че заповедта за изпълнение е влязла в сила и погасителната давност е започнала да тече от 23. 04. 2010 г. сами по себе си са верни по отношение на заповедта за изпълнение по ч. гр. дело № 2781, но тази заповед за изпълнение и установените с влизането ѝ в сила парични притезания нямат връзка с предмета на настоящото исково производство, зададен с исковата молба. При това положение единственото относимо доказателство по настоящото дело за началото на давностния срок остава самият изпълнителен лист, издаден по ч. гр. дело № 43903. Той съставлява косвено доказателства за влизането в сила на заповедта за изпълнение, защото става въпрос за заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК, а не по чл. 417 ГПК, и заповедният съд не би издал изпълнителен лист, ако заповедта за изпълнение не е била вече влязла в сила. Действително, точният момент на влизането ѝ в сила навярно

предхожда датата на издаването на изпълнителния лист. Ищцата обаче не е представила релевантни доказателства за установяването на този точен момент въпреки изричните съответни указания на първостепенния съд. Поради тази причина спрямо нея следва да бъдат приложени неблагоприятните последици на тежестта на доказването и да бъде прието, че заповедта за изпълнение по ч. гр. дело № 43903 е влязла в сила в деня на издаването на изпълнителния лист: на 08. 02. 2011 г. От този момент трябва и да се приеме, че е започнала да тече петгодишната погасителна давност.

За разлика от приложеното за послужване заповедно дело, постъпилият заверен препис от изп. дело № 20128520401449 по описа на частния съдебен изпълнител Катилин Попов, рег. номер 852, ареал на действие Софийския градски съд (л. 41 и сл.), е относим към предмета на настоящото дело. От него се установява, че третото лице „...“ ЕАД на 01. 10. 2012 г. образувало изпълнителното производство за принудителното събиране на процесните парични притезания. Молбата за образуване на изпълнителното производство съдържа и искания към съдебния изпълнител да *„пристъпи към принудително събиране на присъденото вземане“*, като *„предприеме проучване на имущественото състояние на длъжника“* и *„действия по обезпечаване на събирането на задължението чрез налагане на запори върху дв. вещи и вземания на длъжника, както и възбрани върху недвижими имоти“*. Отправено е също така искане до съдебния изпълнител да дава *„периодична справка за предприетите действия по принудително изпълнение срещу длъжника“*. Поканата за доброволно изпълнение била връчена на 11. 10. 2012 г. чрез съпруга ѝ, който според удостовереното от връчителя не можел да пише. С поканата за доброволно изпълнение съдебният изпълнител насрочил и опис на движимите вещи на ищцата на адрес по местоживеене в присъствието на служител на полицията. На 12. 12. 2012 г. съдебният изпълнител посетил адреса на ищцата в ... с цел опис на движими вещи, като от съответния протокол се установява, че съдебният изпълнител бил посрещнат от жена от *„ромски произход“*, която му се представила за сестра на ищцата и заявила, че ищцата вече не живее на този адрес, а се преместила да живее нейде в ..., незнайно къде точно. Междувременно на 23. 02. 2015 г. третото лице цедирало процесните парични притезания в полза на ответника и последният бил конституиран като взискател по изпълнителното производство на мястото на третото лице. След това съдебният изпълнител пристъпил към запориране на трудовото възнаграждение на ищцата при работодателя ѝ „Маркос“ ЕООД (л. 22, гръб), което било връчено на работодателя на 12. 11. 2015 г. (л. 60). Сетне съдебният изпълнител пристъпил към запориране на вземанията по платежни сметки на ищцата при „...“ АД, като изпратил съответно запорно съобщение от 18. 05. 2018 г., което било получено от кредитната институция на 22. 05. 2018 г. (л. 60, гръб, и л. 61). На 07. 06. 2018 г. съдебният изпълнител получил писмо от банката, според което ищцата имала открита при нея една банкова сметка без авоар, по която били превеждани социални помощи, съставляващи несеквестрируемо имущество съгласно чл. 444, т. 8 ГПК. След това на 27. 06. 2018 г. постъпила молба от ищцата за *„опрощаване на заема“* по изпълнителното дело, защото ищцата работела на 4 часа и отглеждала 13-годишна дъщеря, на която баща ѝ е починал (л. 62). Във връзка с така постъпилата молба ответникът в качеството си на взискател на 28. 06. 2018 г. поискал изпълнителните действия да бъдат преустановени (л. 62, гръб). След това обаче с нова молба от 08. 04. 2019 г. поискал от съдебния изпълнител да проучи имуществото (банковите сметки) на ищцата и да наложи запор на последните две новооткрити банкови и/или спестовни сметки. Съдебният изпълнител изискал съответна справка от Българската народна банка, от която била установена само предходната банкова сметка на ищцата при „...“

АД. След това с постановление от 26. 06. 2020 г. съдебният изпълнител констатира прекратяването на изпълнителното производство на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК.

При това положение настоящият съдебен състав достига до правния извод, че погасителната давност не е изтекла поради неколнократни последователни прекъсвания. От съдържанието на молбата за образуването на изпълнителното производство и последвалите процесуални действия на съдебния изпълнител може да се изведе, че първоначалният вискател му е възложил по реда на чл. 18, ал. 1 от Закона за частните съдебни изпълнители (ЗЧСИ) предприемането на действия по принудително изпълнение. При това положение самата молба за образуването на изпълнителното производство прекъсва течението на петгодишната погасителна давност, а освен това всяко следващо действие на съдебния изпълнител, което изгражда изпълнителен способ, също води до прекъсване на течението на погасителната давност (така т. 10 от Тълкувателно решение № 2 от 2015 г. по тълк. дело № 2 от 2013 г. на ОСГТК на ВКС). С молбата за образуването на изпълнителното производство запори и възбрани са били поискани за „*обезпечаване на събирането на задължението*“. Разбира се, настоящият съдебен състав разграничава обезпечителните запори и възбрани (чл. 397, ал. 1, т. 1 и 2 ГПК) от изпълнителните (чл. 450 и сл. ГПК). Това е така, защото за разлика от чл. 316, ал. 3 ГПК (отм.), действащият ГПК не изисква за налагането на обезпечителните мерки запор или възбрана съответното имущество да е секвестрируемо. Няма пречка то да бъде и несеквестрируемо, защото ответникът би могъл да се откаже от предимството на несеквестрируемостта и да отчужди несеквестрируемото си имущество. Затова и в практиката на ВКС се приема, че ограниченията по чл. 444 ГПК се проверяват към момента на изпълнението (определение № 107 от 04. 03. 2013 г. на ВКС по ч. гр. дело № 1094/2013 г., I г. о., ГК; определение № 277 от 04. 11. 2008 г. на ВКС по ч. т. дело № 219/2008 г., I т. о., ТК; определение № 358 от 12. 07. 2017 г. на ВКС по ч. гр. дело № 2727/2017 г., IV г. о., ГК). Налагането на запор (или възбрана) в рамките на образувано изпълнително производство обаче съставлява насочване на принудителното изпълнение върху определени активи (вещи или вземания), които **трябва** да бъдат секвестрируеми. То цели да задържи съответните активи в имуществото на длъжника до осребряването им с последващи действия на принудително изпълнение (опис, публична продажба) и е началното процесуално действие, което изгражда цялостния изпълнителен способ. Затова и се приема, че налагането на запора (или на възбраната) в рамките на изпълнителното производство представлява насочване на изпълнението върху определен актив. Ако изпълнението бъде насочено върху несеквестрируемо имущество на длъжника, то насочването на изпълнението (налагането на запора или на възбраната) е процесуално незаконосъобразно. В този смисъл настоящият съдебен състав тълкува т. 1 към Тълкувателно решение № 2 от 2015 г. по тълк. дело № 2 от 2013 г. на ОСГТК на ВКС).

След като запора на трудовото възнаграждение на ищцата е насочване на принудително изпълнение върху нейни парични притежания, които са само частично несеквестрируеми, то е било процесуално законосъобразно. Що се отнася до наложения запор върху вземанията ѝ по банкова сметка при „...“ АД, по която са били превеждани единствено несеквестрируеми социални помощи, то е било процесуално незаконосъобразно. Прочее, за процесуалната законосъобразност на действията по принудително изпълнение от значение е също така и дали изпълнителното производство се е прекратило поради двугодишно бездействие на вискателя (чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК). Във връзка с това съдът държи сметка, че прекратяването на

изпълнителното производство въз основа на чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК настъпва автоматично по силата на закона без да е необходим нарочен акт на съдебния изпълнител (а ако такъв е постановен, както в разглеждания случай, той има само декларативно действие, не и конститутивно). В този смисъл са разясненията, дадени още с Тълкувателно решение № 47 от 1965 г. на ОСГК на ВС, които бяха преповторени при действието на новия ГПК с т. 10 от Тълкувателно решение № 2 от 2015 г., постановено по тълк. дело № 2 от 2013 г. на ОСГТК на ВКС. В разглеждания случай промеждутъкът от налагането на запора върху трудовото възнаграждение на ищцата, осъществен по искане на вискателя по чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ на 12. 11. 2015 г., до следващото действие по принудително изпълнение, предприето отново по негово възлагане по чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ, а именно запорирането на несеквестрируемите вземания на ищцата по банковата ѝ сметка на 18. 05. 2018 г., е по-продължителен от две години. Тоест прекъсването („перимирането“) на изпълнителното производство е настъпило автоматично по силата на закона на 13. 11. 2017 г. Затова последващият заповест на нейно несеквестрируемо имущество е процесуално незаконосъобразен и на второ основание – поради прекратяване на изпълнителното производство по право преди предприемането му. Същият извод се отнася и за следващото искане на ответника от 08. 04. 2019 г. за налагането на заповести върху вземания на ищцата – това искане за насочване на изпълнението е било направено по прекратено изпълнително производство и предприетите въз основа на него действия от съдебния изпълнител са щели да бъдат процесуално незаконосъобразни. Правилно вместо да ги предприеме съдебният изпълнител е прогласил прекратяването на изпълнителното производство.

По въпроса за съотношението между перемпцията по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК и изтичането на погасителната давност за притезанията по изпълнителния лист, съответно за правното значение на предприетите след прекратяването на изпълнителното производство на това основание действия на принудително изпълнение преди да е изтекла и погасителната давност, е налице противоречива съдебна практика. Едни състави приемат, че всички действия по принудително изпълнение, предприети след прекратяването на изпълнителното производство, са невалидни и не могат да доведат до прекъсването на течението на погасителната давност. Други състави приемат, че ако действията по принудително изпълнение са били предприети след изтичането на двугодишния перемпционен срок, но преди изтичането на петгодишния давностен срок, то съответните искания на кредитора прекъсват течението на погасителната давност. Във връзка с тази противоречива практика към настоящия момент е образувано тълк. дело № 2 от 2023 г. на ОСГТК на ВКС, по което на този етап не е постановено решение.

Настоящият съдебен състав споделя съдебната практика, според която правните последици от изтичането на двугодишния перемпционен срок и тези от изтичането на петгодишния давностен срок са различни. Предприемането на действия по принудително изпълнение на притезания, погасителната давност за които е изтекла, обуславя **материалната** незаконосъобразност на изпълнителното производство и съответните принудителни действия. От друга страна, предприемането на действия по принудително изпълнение на непогасени по давност изпълняеми притезания по прекратено на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК изпълнително производство (която норма е процесуалноправна) обуславя **процесуалната** незаконосъобразност на съответните действия. Ако вискателят поиска предприемането на действия по принудително изпълнение след перимирането на изпълнителното производство, но преди изтичането на погасителната давност, то исканията от него принудителни

действия са материално законосъобразни и затова следва да се приеме, че погасителната давност все пак се прекъсва на основание чл. 116, б. „в“ от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД), която норма е материалноправна. По изложените причини настоящият съдебен състав приема, че перимирването на изпълнителното производство не изключва възможността да бъде поискано предприемането на последващи действия по принудително изпълнение, които да прекъснат течението на погасителната давност. По силата на същата логика, макар и насочването на принудителното изпълнение с налагането на заповест за вземанията на ищцата по банкова сметка при „...“ АД да е било процесуално незаконосъобразно, то все пак е било материално законосъобразно, доколкото е било насочено към удовлетворяването на изпълняеми парични притезания, погасителната давност за които не е била изтекла.

Затова настоящият съдебен състав приема, че течението на погасителната давност успешно е било прекъсвано неколkokратно, а именно с насочването на изпълнението и предприемането на опис на движими вещи на 12. 12. 2012 г., с предприемането на заповест за трудово възнаграждение на 12. 11. 2015 г., с предприемането на заповест за несеквестрируеми вземания по банкова сметка на 18. 05. 2018 г., както и с искането за налагане на нови заповести върху вземания по платежни сметки от 08. 04. 2019 г. Чл. 116, б. „в“ ЗЗД не изисква предприетите действия по принудително изпълнение да са завършили успешно. Достатъчно е кредиторът да е проявил инициативност за събирането на паричните си притезания. Дали поисканите изпълнителни способности са били реално приложени има значение за присъждането на разноските в изпълнителното производство (чл. 79, ал. 1, т. 3 ГПК), не и за прекъсването на давността съобразно чл. 116, б. „в“ ЗЗД. Освен всички тези инициативи за принудително събиране на процесните притезания, предприети въз основа на волеизявления на вискателя, течението на давността е било веднъж прекъснато и от самата ищца с молбата ѝ от 27. 06. 2018 г., която съдържа признание на вземанията по смисъла на чл. 116, б. „а“ ЗЗД.

При това положение се налага крайният извод, че погасителната давност за процесните притезания не е изтекла дори и само въз основа на нейните прекъсвания. Излишно е съдът да обсъжда в такъв случай и проблемите, свързани с евентуалното ѝ спиране (включително дали тя е била спряна в периода от образуването на изпълнителното производство до обявяването на Тълкувателно решение № 2 от 2015 г., постановено по тълк. дело № 2 от 2013 г. на ОСГТК на ВКС). По тези съображения предявеният иск следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

Разноски. При този изход на спора ответникът има право на разноски. Понеже обаче той не е претендирал такива, разноски не следва да бъдат присъждани. Разноски е претендирал съдебният изпълнител за изготвянето на заверен препис от изпълнителното производство на основание т. 8 от Тарифата за таксите и разноските към ЗЧСИ (л. 68 от делото), каквито той реално е сторил. Съдебният изпълнител обаче не е страна по делото, а само трето задължено лице по чл. 192 ГПК. Щом законът забранява в полза на третото лице помагач, което е допълнителна страна в исковия процес, да бъдат присъждани разноски (чл. 78, ал. 10 ГПК), то по аргумент за по-силното основание разноски не следва да се присъждат и на третото неучастващо лице.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иска с правно основание чл. 439, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс на Й. Й. К. с ЕГН *****, адрес ..., срещу ответника „... с ЕИК ..., седалище и адрес на управление град ..., за установяването на недължимостта на сумата в общ размер **974 лева и 78 стотинки**, представляваща сбор от главницата в размер на 638 лева и 60 стотинки, договорната лихва в размер на 277 лева и 46 стотинки и неустойката за забава в размер на 58 лева и 72 стотинки, за която е бил издаден изпълнителен лист от 08. 02. 2011 г. от 79-и състав на Софийския районен съд по гр. дело № 43903 по описа му за 2010 г. и за която е било образувано изпълнително дело № 20128520401449 по описа на частния съдебен изпълнител Катилин Попов, рег. номер 852, ареал на действие Софийския градски съд.

Решението подлежи на обжалване пред Софийския градски съд в двуседмичен срок от връчването на преписа.

Служебно изготвени преписи от решението да се връчат на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____